

Transect-rapport 199

Vinkeveen, Herenweg 282

Gemeente De Ronde Venen (Utrecht)

Archeologisch bureauonderzoek

Auteur	H.G. Pape MA, drs. T. Nales
Versie	Concept 2.0
Projectcode	12110007
Datum	04-02-2013
Opdrachtgever	Aannemersbedrijf D. Kroese BV Postbus 136 3645 ZL Vinkeveen
Uitvoerder	Transect Australiëlaan 5-a 3526 AB Utrecht 54.977
Onderzoeksmelding	
Bevoegde overheid	Gemeente De Ronde Venen Mevr. V. Driessen
Adviseur bevoegde overheid	Omgevingsdienst Regio Utrecht Dhr. P.C. de Boer

Autorisatie		
Naam	Datum	Paraaf
Drs. A. Kerkhoven (Senior KNA archeoloog)	04-02-2013	

ISSN: 2211-7067

© Transect, Utrecht

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Transect aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Samenvatting

In opdracht van Aannemersbedrijf D. Kroese BV heeft Transect in december 2012 een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd in een plangebied aan de Herenweg 282 te Vinkeveen (gemeente De Ronde Venen). De aanleiding voor het onderzoek is het voornemen om twee recreatiewoningen in het plangebied te bouwen. Het onderzoek dient van de gemeente te worden uitgevoerd in het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning. Het plangebied heeft in het bestemmingsplan deels een dubbelbestemming 'Waarde Archeologie'. Bij de ontwikkeling zal grondverzet plaatsvinden, waardoor de bodem en hiermee eventueel aanwezige archeologische waarden in het plangebied kunnen worden verstoord.

Conclusie

Op basis van het vooronderzoek zijn de volgende conclusies te trekken:

- 1) Het plangebied is gelegen in een ontgonnen veenvlakte en heeft daardoor een zeer lage tot lage archeologische verwachting. Er is geen indicatie voor de aanwezigheid van kreekruigten of andere hoger gelegen geomorfologische eenheden, waar oudere bewoning op kan hebben plaatsgevonden;
- 2) Het plangebied is in elk geval vanaf de vroege 19^e eeuw tot nu onbebouwd geweest;
- 3) Beide geplande recreatiewoningen bevinden zich binnen het archeologisch waardevol gebied. Aangezien beide woningen een grotere oppervlakte krijgen dan 50 m² geldt op grond van het gemeentelijk beleid een archeologische onderzoeksplicht.
- 4) De archeologische verwachting ter plaatse van de geplande recreatiewoningen is zeer laag tot laag. Er is geen indicatie voor de aanwezigheid van kreekruigten of andere hoger gelegen geomorfologische eenheden, waar oudere bewoning op kan hebben plaatsgevonden.

Concluderend is in het plangebied sprake van een zeer lage tot lage archeologische verwachting.

Advies

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek adviseren wij voor de voorgenomen bodemingrepen geen archeologische vervolgmaatregelen.

Inhoud

Samenvatting	3
1. Aanleiding.....	5
2. Aard en doel van het archeologisch vooronderzoek.....	6
3. Afbakening plan- en onderzoeksgebied	7
4. Consequenties toekomstig gebruik.....	8
5. Beleidskader	9
6. Bodem en geomorfologie.....	10
7. Archeologische waarden	12
8. Huidig gebruik, historische situatie en bodemverstoringen	13
9. Gespecificeerde archeologische verwachting	16
10. Conclusie en Advies.....	17
11. Geraadpleegde bronnen	18
Bijlage 1: Uitsnede gemeentelijke beleidskaart	19
Bijlage 2: Bodemkaart van het plangebied	19
Bijlage 3: Geomorfologische kaart van het plangebied	21
Bijlage 4: Archeologische waarden in het plangebied	22

1. Aanleiding

In opdracht van Aannemersbedrijf D. Kroese BV heeft Transect in december 2012 een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd in een plangebied aan de Herenweg 282 te Vinkeveen (gemeente De Ronde Venen). De aanleiding voor het onderzoek is het voornemen om twee recreatiewoningen in het plangebied te bouwen. Het onderzoek dient van de gemeente te worden uitgevoerd in het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning. Het plangebied heeft in het bestemmingsplan deels een dubbelbestemming 'Waarde Archeologie'. Bij de ontwikkeling zal grondverzet plaatsvinden, waardoor de bodem en hiermee eventueel aanwezige archeologische waarden in het plangebied kunnen worden verstoord.

Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de eisen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.2.

2. Aard en doel van het archeologisch vooronderzoek

Het doel van het archeologisch bureauonderzoek is het specificeren van de archeologische verwachting – dat wil zeggen het aan de hand van beschikbare en nieuwe informatie over de archeologie, cultuurhistorie, geomorfologie, bodemkunde en grondgebruik, bepalen van de kans dat binnen het plangebied archeologische resten kunnen voorkomen – en het geven van een advies met betrekking tot eventueel vervolgonderzoek.

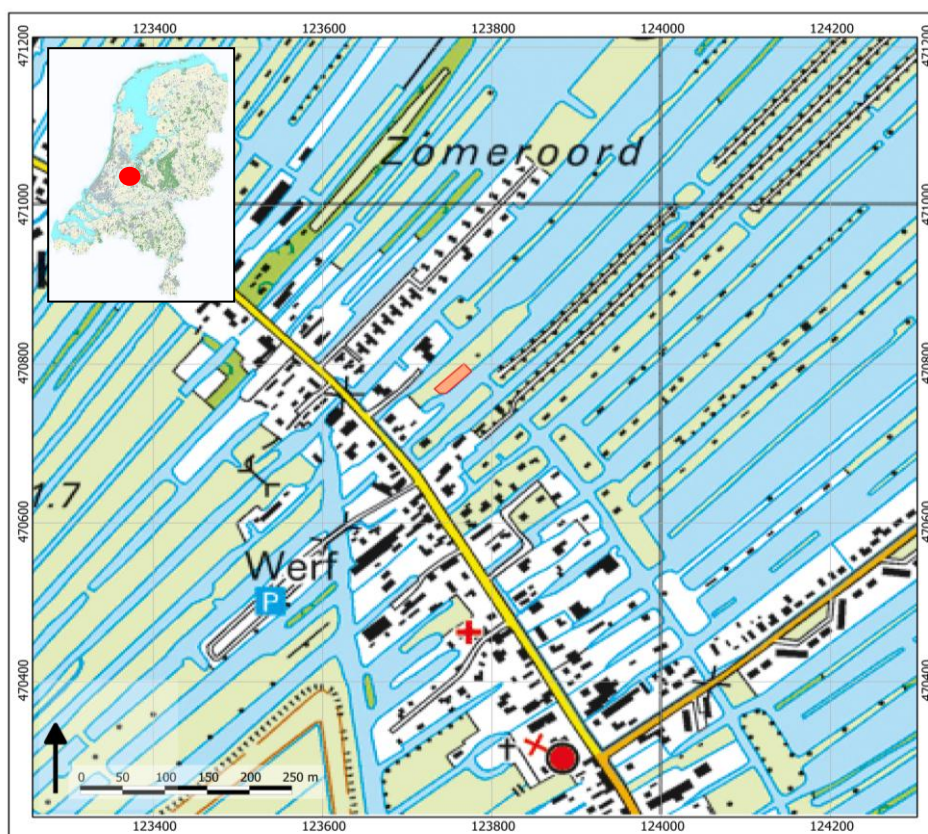
Het resultaat van het archeologisch bureauonderzoek is dit rapport, met een conclusie omtrent het risico dat eventueel aanwezige archeologische waarden in het plangebied worden verstoord als gevolg van de voorgenomen plannen. Op basis van dit rapport kan het bevoegd gezag een beslissing nemen in het kader van de ruimtelijke procedure.

Het bureauonderzoek is uitgevoerd conform protocol 4002 van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 3.2 (KNA 3.2). In dit kader is onder andere het centraal Archeologisch Informatiesysteem (ARCHIS-2) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) geraadpleegd, waarin de Archeologische Monumenten Kaart (AMK) en de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) zijn opgenomen. Aanvullende (cultuur)historische informatie is verkregen uit divers voorhanden historisch kaartmateriaal. Om inzicht te krijgen in de opbouw en ontwikkeling van het landschap zijn onder andere de bodemkaart en beschikbaar geologisch-geomorfologisch kaartmateriaal geraadpleegd. Deze informatie is aangevuld met relevante informatie uit achtergrondliteratuur en andere bronnen.

3. Afbakening plan- en onderzoeksgebied

Gemeente	De Ronde Venen
Plaats	Vinkeveen
Toponiem	Herenweg 282
Kaartblad	31E
Coördinaten	123.767 / 470.801 (NW) 123.775 / 470.791 (NO) 123.732 / 470.769 (ZW) 123.746 / 470.763 (ZO)

Binnen het archeologisch bureauonderzoek wordt onderscheid gemaakt in het plangebied en het onderzoeksgebied. Het plangebied (zie figuur 1) is het gebied waarin de geplande bodemingrepen zullen plaatsvinden en waar de ruimtelijke procedure betrekking op heeft. Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 500 m² en omvat twee percelen achter de Herenweg 282 (zie figuur 2). Om de archeologische verwachting van het plangebied te kunnen specificeren is bij het bureauonderzoek een gebied met een straal van circa 500 m rond het plangebied betrokken. Dit gebied sluit zowel bodemkundig, als voor wat betreft geomorfologie, archeologie en cultuurhistorie aan bij de verwachte situatie in het plangebied, zodat op een verantwoorde manier uitspraken kunnen worden gedaan over de landschapsgenese en bewoningsgeschiedenis van het plangebied. Bovendien is voor wat betreft de landschapsgenese ook informatie op het niveau van de archeoregio bij het onderzoek betrokken, in dit geval het Hollands veen- en kleigebied. Het plangebied is momenteel in gebruik voor recreatieve doeleinden. Midden door het perceel loopt een pad richting de Vinkeveense Plassen, met aan weerszijden ligplaatsen voor pleziervaartuigen. Er zijn tevens schuurtjes aanwezig.

Figuur 1: Topografische kaart met daarop het plangebied (licht rode vlak)

4. Consequenties toekomstig gebruik

Kader

Planvorming

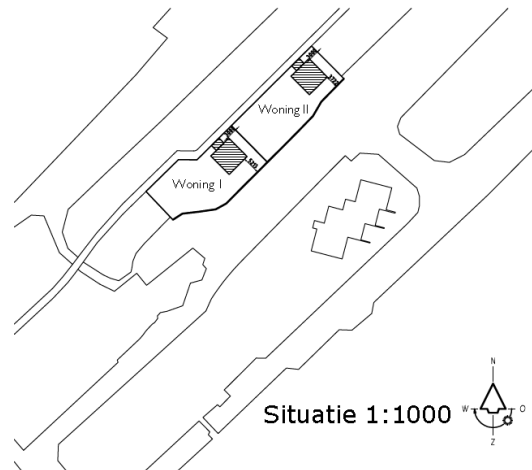
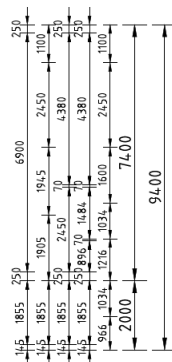
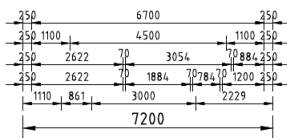
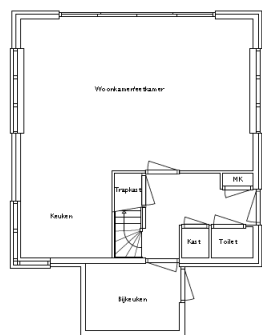
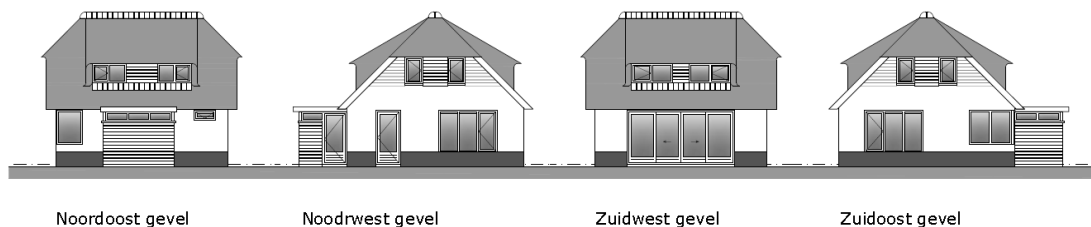
Bodemverstorende werkzaamheden

Omgevingsvergunning

Nieuwbouw van twee recreatiewoningen

Graafwerkzaamheden

In het plangebied zullen twee recreatiewoningen worden gebouwd (zie figuur 2). De woningen hebben ieder een oppervlakte van circa 68 m² per woning. De woningen worden onderheid en er zullen ontgravingen plaatsvinden ten behoeve van de aanleg van funderingen, kabels en leidingen. Eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden kunnen hierdoor worden verstoord. Het is nog niet bekend tot welke diepte er verstoord zal worden, maar dit zal dieper dan 30 cm –Mv zijn.

Figuur 2: Gevelaanzichten, maten en ligging recreatiewoningen

5. Beleidskader

Onderzoekskader	Planologische bescherming
Beleidskader	Bestemmingsplan Kom Vinkeveen
Onderzoeksgrens	> 30 cm –Mv, > 50 m ² (AWG 2/W-A 1)

In 1992 heeft Nederland het *Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed* ondertekend; ook wel het *Verdrag van Malta of Valletta* genoemd, naar het eiland en de plaats waar het is ondertekend. Het Verdrag is in 1998 geratificeerd en op 1 september 2007 via de *Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz)* geïmplementeerd. De Wamz is een wijzigingswet en omvat een wijziging van de Monumentenwet 1988, de Wet Milieubeheer en de Ontgrondingenwet. Vanuit de Wet op de Ruimtelijke Ordening (Wro) bestaat sindsdien een verplichting om bij de voorbereiding van bestemmingsplannen alle ter zake doende belangen mee te wegen. In de Monumentenwet is opgenomen dat gemeenten bij het opstellen of wijzigen van een bestemmingsplan verplicht zijn rekening te houden met archeologie.

Het archeologiebeleid van de gemeente De Ronde Venen is verwoord in de Erfgoedverordening De Ronde Venen 2011 en in een archeologische beleidskaart met bijbehorende toelichting (Kloosterman e.a., 2011; Kloosterman, 2011). Op de beleidskaart is per zone vastgelegd welke archeologische verwachting dan wel waarde een gebied heeft. Het plangebied is op de archeologische beleidskaart van de Ronde Venen voor het grootste gedeelte aangeduid als een gebied met een hoge archeologische waarde (*Archeologisch Waardevol Gebied 2, AWG 2*, zie bijlage 1). In het bestemmingsplan *Kom Vinkeveen* is deze waarde doorvertaald in een dubbelbestemming *Waarde-Archeologie 1*.

Beide geplande recreatiewoningen bevinden zich binnen het archeologisch waardevol gebied. Aangezien beide woningen een grotere oppervlakte krijgen dan 50 m² geldt op grond van het gemeentelijk beleid een archeologische onderzoeksplicht.

6. Bodem en geomorfologie

Archeoregio	Hollands veen- en kleigebied (archeoregio 12)
Bodem	Bebouwing (code h BEBOUW--); Koopveengronden op zeggeveen, rietzeggeveen of (mesotroof) broekveen (code ohVc-II)
Geomorfologie	Bebouwing (kaartcode B); Ontgonnen veenvlakte (+/- klei/zand) (code 1M46)
Maaiveld	Ca. 1.70 m -NAP
Grondwater	Bebouwing/oppvl.water

Landschapsgenese

Vinkeveen – en daarmee het plangebied – maakt deel uit van het Hollands veen- en kleigebied, ook wel het westelijk veengebied genoemd (Berendsen 2005). Het ontstaan van dit landschap voert terug tot het einde van de laatste IJstijd, circa 10.000 jaar geleden. Het landschap bestond toen uit een reliëfrijk dekzandlandschap bestaande uit zandruggen, -koppen en -vlaktes. Dit reliëf is ontstaan als gevolg van grootschalige zandverstuivingen gedurende de laatste ijstijd, met name tussen 55.000 tot 15.000 jaar geleden. Door de verstuivingen werd over grote gebieden dekzand afgezet, dat geologisch gezien wordt gerekend tot de Formatie van Boxtel (De Mulder e.a. 2003). Aan het begin van het huidige geologische tijdvak, het Holoceen (10.000 jaar geleden tot heden), trad een sterke klimaatsverbetering op, waardoor de gemiddelde jaartemperaturen begonnen te stijgen. Dit leidde tot een grootschalige afsmelting van het landijs, waarbij de vrijgekomen hoeveelheid smeltwater zorgde voor een sterke zeespiegelstijging. Met de stijging van de zeespiegel steeg in Nederland ook het grondwater, dat als het ware landinwaarts werd 'opgestuwd'. Hierdoor kon het dekzandlandschap geleidelijk verdrinken. Er ontstonden zoetwatermeren en moerassen, waarin op grote schaal veenvorming optrad (Basisveen Laagpakket, De Mulder e.a. 2003).

Gedurende het Atlanticum en het Vroeg Subborea (grotweg gelijk te stellen met het Laat-Mesolithicum tot en met het Midden-Neolithicum), steeg de zee steeds verder en drong daarbij het achterland binnen. Ten westen van Vinkeveen ontstond een soort lagune die in uiterlijk vergelijkbaar was met de huidige Waddenzee. Ter plaatse van het plangebied ging de veenvorming onverminderd door, maar doordat het gebied gelegen was in de randzone van deze lagune, ontstonden onder invloed van het hoge tij krekens. Langs deze krekens konden kleine, relatief hoger gelegen oeverwallen tot ontwikkeling komen, die hoofdzakelijk bestonden uit zandige klei (Eilander e.a. 1970). Deze oevers vormden vermoedelijk toen aantrekkelijke locaties voor bewoning, aangezien in het westelijk veengebied sporen van nederzettingen uit het Neolithicum op deze oeverafzettingen zijn gevonden (Blijdenstijn 2005). Na het Subborea (grotweg vanaf het Midden-Neolithicum) zwakte de stijging van de zeespiegel af, waardoor zich voor de kust strandwallen vormden. Deze strandwallen beschermden het achterland tegen overstromingen vanuit zee, waardoor een relatief rustig en vochtig milieu kon ontstaan. De aanhoudende stijging van het grondwater zorgde daarbij opnieuw voor uitgebreide vorming van veen, dat geologisch gezien tot het Hollandveen Laagpakket wordt gerekend (De Mulder e.a. 2003). Het veengebied werd daarbij doorsneden door kleine veenstroompjes als de Oude Waver, de Amstel, de Kromme Mijdrecht en de Oude Aase en ondervond tot aan de Middeleeuwen toe weinig landschappelijke verandering. De veenstromen verlegden zich niet zoals de krekens en rivieren, wat tot gevolg had dat hier geen oeverwallen en kreekruggen ontstonden.

Bodem en grondwater

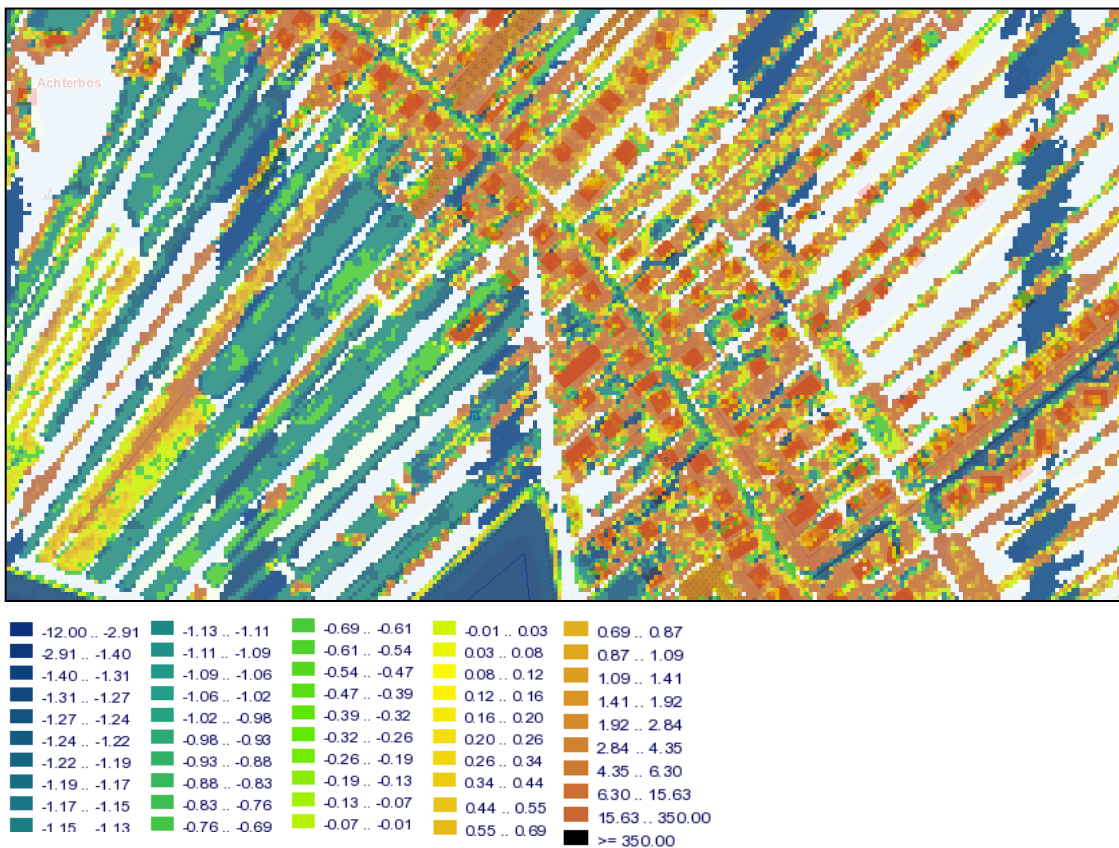
Op de bodemkaart is het plangebied gekarteerd als bebouwd gebied, waardoor geen bodemeenheid is toegekend (zie bijlage 2). Op basis van een verwachting op veen in de ondergrond en aan de hand van bodemeenheden in de directe omgeving zijn over het algemeen koopveengronden op eutroof zeggeveen en rietzeggeveen of op mesotroof broekveen te verwachten (code ohVc-II).

Koopveengronden komen vooral voor in het Utrechts-Hollandse veenlandschap en zijn ontstaan toen het veengebied in de Middeleeuwen ter ontginning is uitgegeven tegen een wijze van betaling, die destijds *copen* genoemd werd. Koopveengronden bestaan hoofdzakelijk uit venige klei op bosveen, waarbij het venig kleipakket niet dikker is dan 50 cm (De Bakker 1966).

Omdat het plangebied in een veenontginningsgebied ligt en ook nog eens buiten de ontginningsas van Vinkeveen (de Herenweg), is de kans groot dat het plangebied ten tijden van de ontginningen afgegraven is.

Geomorfologie

Op de geomorfologische kaart ligt het plangebied buiten de bebouwing aan de Herenweg; dus buiten de ontginningsas (zie bijlage 3). Het plangebied ligt in een ontgonnen veenvlakte, al dan niet bedekt met klei of zand. Deze kaart bevestigt derhalve het beeld dat het veen ter plaatse is afgegraven. Op het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) zijn ter hoogte van het plangebied geen opvallende reliëfverschillen in het maaiveld te zien, die kunnen wijzen op verlande kreekruggen of andere archeologisch relevante landschappelijke eenheden (zie figuur 3).

Figuur 3: Het plangebied (rood) op het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)

7. Archeologische waarden

Wettelijk beschermd monument	Nee
AMK-terrein	Terrein van hoge archeologische waarde
Verwachting gemeentelijke kaart	Archeologisch Waardevol Gebied 2
Verwachting IKAW	Zeer lage tot lage archeologische trefkans
Archeologische waarnemingen / vondstmeldingen	Nee
Archeologische onderzoeksmeldingen	Ja, in de nabije omgeving

De bekende archeologische waarden en de archeologische verwachting (in de buurt) van het plangebied zijn weergegeven in bijlage 4. Het plangebied is gelegen in de dorpskern van Vinkeveen, dat op de Archeologische Monumentenkaart (AMK) als een monument van archeologische waarde is aangemerkt (monumentnummer 11.919). Het monument wordt in het centraal Archeologisch Informatiesysteem (Archis-2) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) omschreven als een terrein met sporen van bewoning, te weten een langgerekte ontginningskern (cope-ontginning).

Vondstmeldingen en waarnemingen

Er zijn volgens Archis noch in het plangebied zelf, noch in de nabije omgeving van het plangebied archeologische vondsten of waarnemingen gedaan. Dit wil echter niet zeggen dat er geen sprake kan zijn van archeologische waarden in het onderzoeksgebied. Archeologische waarden kunnen namelijk zijn afgedekt door jongere grondlagen of eenvoudigweg nog niet zijn ontdekt, doordat in het onderzoeksgebied tot nu toe weinig onderzoek heeft plaatsgevonden.

Onderzoeken

In Archis staat één archeologische onderzoeksmelding geregistreerd (-onderzoeksmeldingsnummer 48.490). Er zijn helaas noch in Archis, noch in DANS-EASY gegevens bekend over dit onderzoek.

Verwachting

Het plangebied heeft volgens de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) een zeer lage tot lage archeologische verwachting. Deze verwachting is gekoppeld aan het feit dat het plangebied in een ontgonnen veenvlakte ligt. Op de archeologische beleidskaart van de gemeente De Ronde Venen (Kloosterman e.a., 2011; Kloosterman, 2011) heeft het plangebied een hoge archeologische waarde (*Archeologisch Waardevol Gebied 2, AWG 2*), vanwege de ligging in de ontginningskern van Vinkeveen.

8. Huidig gebruik, historische situatie en bodemverstoringen

Landschapstype	Weiland
Historische bebouwing	Nee
Historisch gebruik	Weiland
Huidig gebruik	Recreatie
Bodemverstoringen	Onbekend

Historische situatie

De ontwikkeling van het plangebied is nauw verbonden met de ontginningsgeschiedenis van het om Vinkeveen liggende gebied. Tot aan het begin van de Middeleeuwen was het gebied nauwelijks bewoonbaar en lag ter plaatse van Vinkeveen een omvangrijk veenmoeras. Alleen langs de oevers van enkele veenrivieren was bewoning mogelijk, maar aanwijzingen hiervoor blijven echter beperkt tot een vroegmiddeleeuwse huisterp langs de Oude Waver (Blijdenstijn 2005).

In 1085 na Chr. schonk de Bisschop van Utrecht het veenmoeras van de Ronde Venen ter ontginning aan het kapittel van Sint-Jan en de heer van Abcoude. Daarmee ging de ontginning van het gebied definitief van start. De ontginning moest zo vlot en spoedig mogelijk verlopen, aangezien toentertijd de voedselbehoefte voor de Utrechtse bevolking groot was en een claim van de Graaf van Holland op het gebied voorkomen moest worden. De ontginningen begonnen daarbij aan de randen van het gebied, vanaf de oeverwallen van de bestaande rivieren, waarbij begonnen is vanuit de Angstel. Bij deze ontginning is de Demmerikse kade (de huidige Herenweg) opgeworpen als achtergrens van de Oukoop ontginning. De kade heeft daarbij hetzelfde verloop als de rivier, omdat bij het ontginnen gekozen is voor een vaste kaveldiepte (Blijdenstijn 2005).

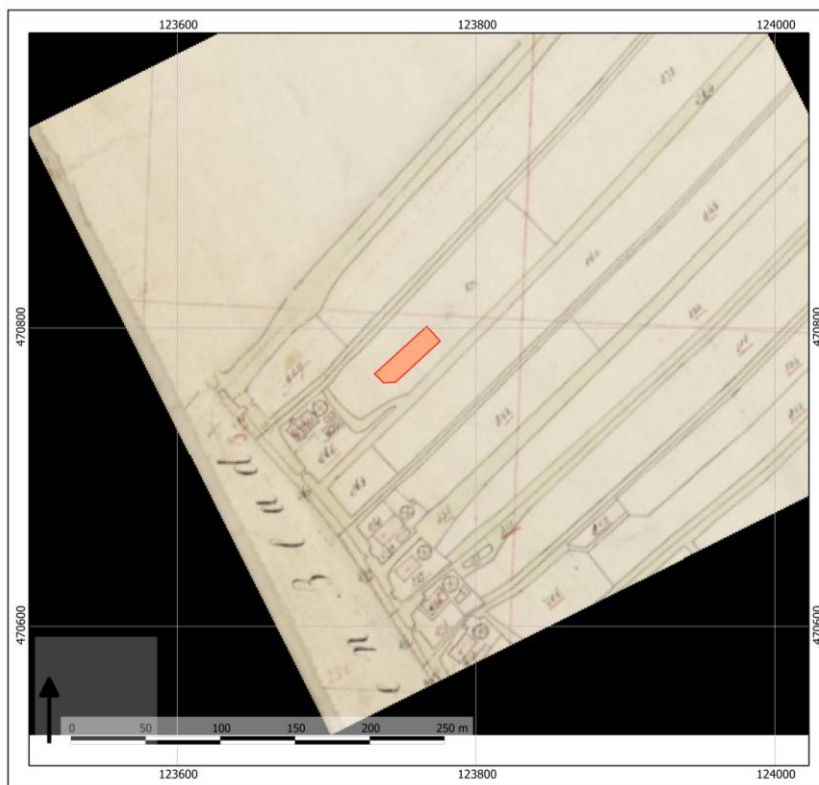
In rap tempo werden de gebieden rondom de Ronde Venen ontgonnen en in gebruik genomen. Tot die tijd lag ter plaatse van de Ronde Venen een veenkussen. Uiteindelijk werd dit veengebied vanaf de Kromme Mijdrecht, de Drecht, de Waver en de Winkel en vanuit de Ennipwetering en de opgeworpen Veenkade – Demmerikse kade ontgonnen. Deze ontginning verliep naar een centraal punt, midden op het veenkussen. Ter afwatering werden zogenaamde zuwes - brede afwateringssloten - aangelegd naar dit middelpunt toe met daaromheen ringvormige ontginningskades. De aanleg ervan gebeurde niet gelijktijdig, hetgeen in de onderlinge “verspringing” van de bebouwingsassen goed te zien is. Het lint Demmerik is daarbij vermoedelijk als eerste ontstaan, in ieder geval voorafgaand aan 1138 na Chr. Vervolgens is het lint in noordelijke richting verlengd in (polder) Vinkeveen, waar het dorp op ontstond. Later volgden Mijdrecht en Waverveen. Op de kruising van de kades met een zuwe werden kerken gesticht; in Vinkeveen werd daarbij een kerk bij de Baambrugse Zuwe aangelegd. Omstreeks 1300 na Chr. waren de ontginningen in het gebied voltooid.

Door de ontwatering van het gebied ten behoeve van de ontginning trad er een voortdurende inklinking van de bodem op, waardoor door de daling van het maaiveld het gebied sterk begon te vernatten. Waterbeheersing werd daardoor belangrijk vanaf de 14^e eeuw, evenals de aanleg van betere vaarwegen als gevolg van een toenemende handel met Amsterdam. Dit leidde in het gebied tot de aanleg van verschillende kanalen en vaarten als de Bijleveld, de Geuzensloot en de Gemeenlandsevaart.

Door de sterke bloei van Amsterdam nam aan het eind van de 16^e eeuw de vraag naar turf sterk toe, hetgeen leidde tot het uitbaggeren en verbreden van de kavelsloten. Met name bij Vinkeveen en Demmerik is een sterk verbreed slotenpatroon waar te nemen achter de boerderijlinten. Om de agrarische gronden toch te kunnen behouden werd vanuit Amsterdam huisvuil via schuiten

aangevoerd om als ophoogmateriaal op de percelen te storten. Het ophoogpakket, dat zich hierdoor vormde staat bekend als een 'toemaakdek'. Het veen werd alsmaar dieper uitgebaggerd, zelfs tot beneden het grondwater. Dit leidde in de loop van de 18^e eeuw tot de vorming van grote veenplassen, welke in de 19^e en 20^e eeuw weer zijn drooggemaakt. Het laatste gebied dat is verveend is het Vinkeveen in de eerste helft van de 20^e eeuw, waar de trekgraten en de legakkers nog in het landschap aanwezig zijn. Vinkeveen is niet meer drooggemaakt, maar in gebruik genomen voor natuur en recreatie (Vinkeveense Plassen).

Het plangebied is op het kadastrale minuutplan 1811-1832 onbebouwd (zie figuur 3). Er is wel bebouwing aan de Herenweg zelf te zien, pal ten noordwesten van het huidige nr. 282. Perceel 871, waar het plangebied in is gelegen, was volgende de aanwijzende tafelen behorende bij de kaart in eigendom van een man uit Baambrugge, die het perceel in gebruik had als weiland. Op de Topografisch Militaire Kaart (TMK) van 1874 is het plangebied eveneens onbebouwd, alsook op bijvoorbeeld de topografische kaart van 1959. De verwachting is dan ook dat het plangebied nooit bebouwd is geweest en altijd in gebruik is geweest als braakliggend terrein/weiland.

Figuur 4: Het plangebied en de bebouwing aan de Herenweg op het kadastrale minuutplan van 1811-1832

Huidig gebruik en bodemverstoringen in het plangebied

Het plangebied is momenteel in gebruik voor recreatieve doeleinden. Midden door het perceel loopt een pad richting de Vinkeveense Plassen, met aan weerszijden ligplaatsen voor pleziervaartuigen. Er zijn tevens schuurtjes aanwezig. Het perceel zelf is aan de randen duidelijk 'bijgewerkt' om dienst te kunnen doen als aanlegplaats. Het is goed mogelijk dat het perceel hiervoor is afgevlakt. De kans is aanwezig dat grondwerkzaamheden voorafgaand aan het huidige gebruik de bodem hebben verstoord.

In het bodemloket staan geen bodemsaneringen of milieuhygiënische onderzoeken in het plangebied geregistreerd (www.bodemloket.nl).

9. Gespecificeerde archeologische verwachting

Kans op archeologische waarden	Laag tot zeer laag
Complextypen	n.v.t.
Stratigrafische positie	n.v.t.
Diepteligging (schatting)	n.v.t.

Aanwezigheid, dichtheid en datering

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied in elk geval vanaf de vroege 19^e eeuw tot nu onbebouwd is geweest. Het plangebied ligt in een ontgonnen veenvlakte en heeft daardoor een zeer lage tot lage archeologische verwachting. Er is geen indicatie voor de aanwezigheid van kreekruigen of andere hoger gelegen geomorfologische eenheden, waar oudere bewoning op kan hebben plaatsgevonden.

10. Conclusie en Advies

Conclusie

Op basis van het vooronderzoek zijn de volgende conclusies te trekken:

- 1) Het plangebied is gelegen in een ontgonnen veenvlakte en heeft daardoor een zeer lage tot lage archeologische verwachting. Er is geen indicatie voor de aanwezigheid van kreekruigen of andere hoger gelegen geomorfologische eenheden, waar oudere bewoning op kan hebben plaatsgevonden;
- 2) Het plangebied is in elk geval vanaf de vroege 19^e eeuw tot nu onbebouwd geweest;
- 3) Beide geplande recreatiewoningen bevinden zich binnen het archeologisch waardevol gebied. Aangezien beide woningen een grotere oppervlakte krijgen dan 50 m² geldt op grond van het gemeentelijk beleid een archeologische onderzoekspllicht.
- 4) De archeologische verwachting ter plaatse van de geplande recreatiewoningen is zeer laag tot laag. Er is geen indicatie voor de aanwezigheid van kreekruigen of andere hoger gelegen geomorfologische eenheden, waar oudere bewoning op kan hebben plaatsgevonden.

Concluderend is in het plangebied sprake van een zeer lage tot lage archeologische verwachting.

Advies

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek adviseren wij voor de voorgenomen bodemingrepen geen archeologische vervolgmaatregelen.

Kanttekening

Het bureauonderzoek is zo zorgvuldig mogelijk en conform de hiervoor geldende eisen uitgevoerd. Omdat het uitgevoerde onderzoek een bureauonderzoek betreft, kan niet zondermeer worden uitgesloten dat bij bodemwerkzaamheden archeologische resten worden aangetroffen. De kans hierop is echter klein. Mochten er bij bodemwerkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, dienen deze conform de hiervoor geldende wettelijke eisen te worden gemeld (artikel 53 van de Monumentenwet). Om praktische redenen wordt geadviseerd om de melding bij de gemeente De Ronde Venen te doen.

11. Geraadpleegde bronnen

Archeologische kaarten en databestanden

- Archeologische Monumenten Kaart (AMK), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2007.
- Archeologisch Informatie Systeem II (Archis2), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2007.
- www.ahn.geodan.nl
- www.ruimtelijkeplannen.nl
- www.watwaswaar.nl
- www.bodemloket.nl
- www.bodemdata.nl
- www.dinoloket.nl
- www.bodemdata.nl
- www.derondevenen.nl

Literatuur

- Alterra, 2005, de geomorfologische kaart van Nederland, Wageningen
- Bakker, H. de, 1966. *De subgroepen van het systeem voor bodemclassificatie voor Nederland*. In: Boor en Spade.
- Bakker, H. de en J. Schelling, 1989. *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland. De hogere niveaus*. Wageningen.
- Berendsen, H.J.A., 2000. *Landschappelijk Nederland*. Assen (Fysische Geografie van Nederland). 2e druk.
- Berendsen, H.J.A., 2004. *De vorming van het land*. Assen (Fysische geografie van Nederland). Vierde, geheel herziene druk.
- Blijdenstijn, R. 2005. *Tastbare tijd, Cultuurhistorische atlas van de provincie Utrecht*, Uitgeverij Matrijs, Amsterdam
- Eilander, D. A., J.L. Kloosterhuis en J.C. Pape, 1970, *Toelichting op de Bodemkaart van Nederland*, Stichting voor Bodemkartering, blad 31 Oost.
- Kloosterman, P., S. Molenaar & M. Rietkerk, 2011. *Boeren op kreken en venen. Een archeologische vindplaatsen- en verwachtingenkaart en een cultuurhistorische kenmerkenkaart voor de gemeente De Ronde Venen*. RAAP-rapport 1633. Weesp.
- Kloosterman, P., 2011. *Toelichting archeologische beleidskaart gemeente De Ronde Venen*. RAAP-adviesdocument 495. Weesp.
- Mulder, E.F.J., M.C. Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhoff en T.E. Wong, 2003. *De ondergrond van Nederland*. Houten.

Bijlage 1: Uitsnede gemeentelijke beleidskaart

legenda

Archeologisch Waardevol Gebied

- AWG 1
- AWG 2

Archeologisch Waardevol Verwachtingsgebied

- AWV 1
- AWV 2
- AWV 3
- AWV 4
- AWV 5
- AWV 6
- AWV 7

Overig

- geen waarde
- water
- gemeentegrens De Ronde Venen
- verdwenen molen
- watermolen

(bij bodemingrepen dieper dan 30 cm -Mv)

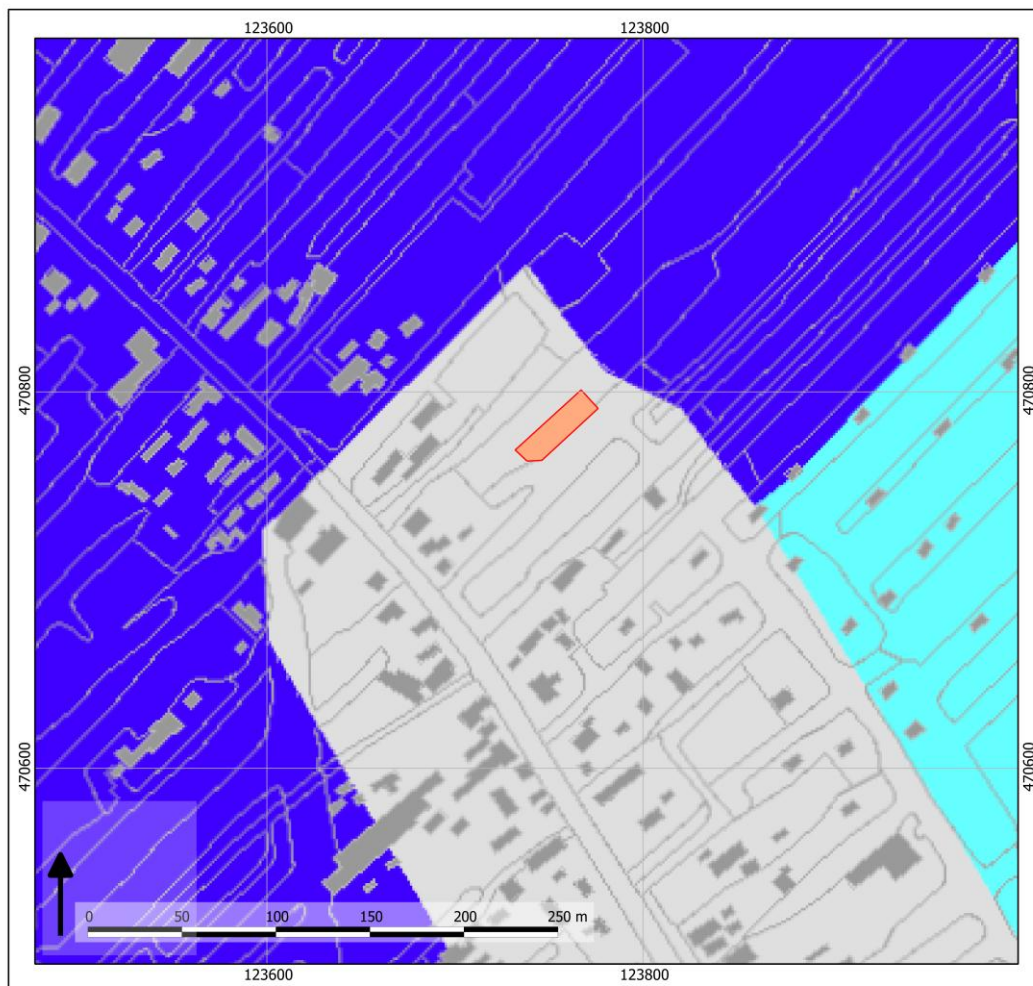
- geen onderzoeksvrijstelling, monumentenvergunning aanvragen bij de RCE
- onderzoeksvrijstelling plangebieden: tot 50 m²

(bij bodemingrepen dieper dan 30 cm -Mv)

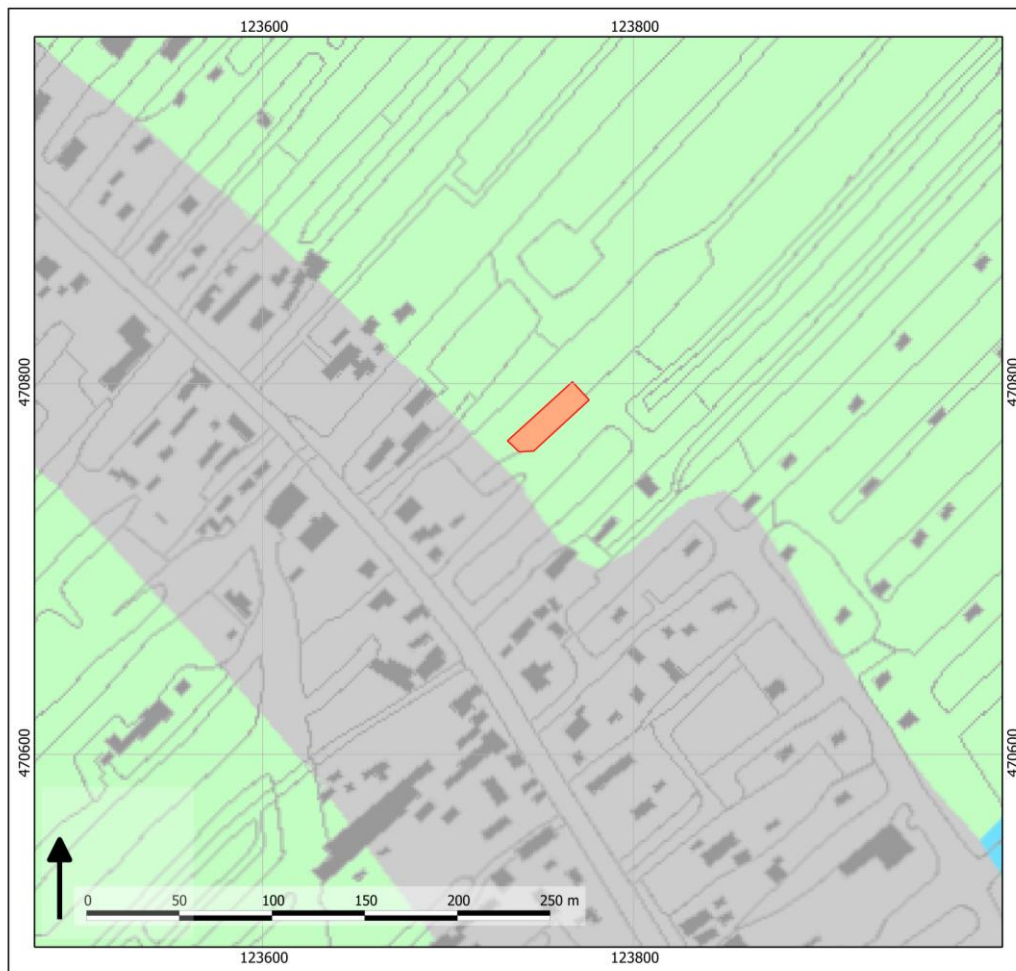
- onderzoeksvrijstelling plangebieden: tot 100 m²
- onderzoeksvrijstelling plangebieden: tot 200 m²
- onderzoeksvrijstelling plangebieden: tot 500 m²
- onderzoeksvrijstelling plangebieden: tot 1000 m²
- onderzoeksvrijstelling plangebieden: tot 2000 m²
- onderzoeksvrijstelling plangebieden: tot 1 hectare
- onderzoeksvrijstelling plangebieden: tot 2 hectare

geen archeologisch onderzoek noodzakelijk

Bijlage 2: Bodemkaart van het plangebied

Bijlage 3: Geomorfologische kaart van het plangebied

Bijlage 4: Archeologische waarden in het plangebied

